

Filip Rosengarten

Adwokat Edmund Donicz (1909-1985)

Palestra 30/2(338), 62-63

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i zniedołężniałych adwokatów. Jedynym realnym rozwiązaniem tej ostatniej palącej sprawy, i to szybkim, jest w tej chwili doraźne przystosowanie pawilonu w DPTA w Grzegorzewicach do tych potrzeb.

Karol Pędowski

WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

1.

<p>Adwokat Edmund Donicz (1909—1985)</p>

Adw. Edmund Donicz urodził się 30 stycznia 1909 r. w Jabłonkowie (CSRS) w rodzinie inteligenckiej. Ojcem jego był adwokat dr Rudolf Deutsch, który w roku 1917 przeprowadził się wraz z rodziną do Cieszyna. Tam młody Edmund skończył szkołę średnią, a w latach 1928—1932 studiował na Wydziale Prawa UJ w Krakowie. Po ukończeniu studiów wstąpił do kancelarii adwokackiej swego ojca i jego wspólnika dra D. Sandhausa — jako aplikant adwokacki. Po zdaniu egzaminu adwokackiego w styczniu 1938 r. prowadził z nim kancelarię adwokacką w Cieszynie aż do chwili wybuchu wojny.

Wojnę spędził E. Donicz w Związku Radzieckim. Od chwili powstania w ZSRR Związku Patriotów Polskich, został jego członkiem i przez dłuższy czas sprawował funkcję kierownika Koła.

W 1946 r. powrócił do kraju i otworzył kancelarię adwokacką w Cieszynie, skąd w lutym 1950 r. przeniósł się do Bielska-Białej.

W styczniu 1947 r. wstąpił do PPS, a poczynszy od Kongresu Zjednoczeniowego został członkiem PZPR. Oprócz działalności partyjnej udzielał się społecznie w Zrzeszeniu Prawników Polskich, w związku z czym odznaczony został Złotą Odznaką ZPP, oraz w Towarzystwie Społeczno-Kulturalnym Żydów i w Powiatowym Komitecie Obrońców Pokoju.

W 1949 r. na podstawie dekretu z dnia 10.XI.1945 r. o zmianie i ustalaniu nazwisk nastąpiła zmiana imienia i nazwiska adwokata mgra Donicza, mianowicie z „Ernest Deutsch” na „Edmund Donicz”.

W chwili powstania zespołów adwokackich adw. Donicz był ich organizatorem na terenie Bielska-Białej i przez długie lata sprawował funkcję kierownika Zespołu Adwokackiego Nr 1 w Bielsku-Białej, pozostając przez cały czas jego członkiem.

W pracy zawodowej wykazywał wyjątkową aktywność i znajomość prawa i chętnie służył pomocą kolegom w obu zespołach adwokackich w Bielsku-Białej. Uchodził za istną skarbnicę wiedzy prawniczej, zwłaszcza w dziedzinie prawa cywilnego. Prowadził bogate treści notatki z dziedziny przepisów prawa i orzecznictwa. Z zamiłowania był bibliotekarzem. Założył, zorganizował i prowadził w Zespole Adwokackim Nr 1 w Bielsku-Białej wzorową bibliotekę prawniczą, z której chętnie korzystali adwokaci w Bielsku-Białej.

Kiedy ukończył 70 rok życia, Naczelna Rada Adwokacka postanowieniem z dnia

18 grudnia 1979 r. zezwoliła mu na dalsze wykonywanie zawodu do dnia 31 grudnia 1980 r., a następnie przedłużyła ten okres do 31 grudnia 1981 r. Mimo swego wieku adw. Donicz zachował sprawność fizyczną i umysłową, czego najlepszym dowodem było sprawowanie przez niego funkcji wykładowcy w dziedzinie szkolenia zawodowego aplikantów adwokackich (pełnił ją aż do swej śmierci).

Jak wynika z przedstawionego życiorysu, adw. mgr Donicz wpisał się trwale w historię adwokatury bielsko-bialskiej. W uwzględnieniu tej jego pracy zawodowej i społecznej został uchwałą Rady Państwa z dnia 17 stycznia 1979 r. odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Reprezentował umysł wyjątkowo bystry i błyskotliwy, dysponujący głęboką wiedzą prawniczą.

Jego śmierć nastąpiła nagle i niespodziewanie w dniu 13 września 1985 r. W pałacu bielsko-bialskiej powstała luka, którą wypełnić będzie bardzo trudno.

dr Filip Rosengarten

2.

Adw. Maksymilian Domagała

W dniu 30 marca 1985 r. zmarł w Częstochowie adwokat Maksymilian Domagała. Urodził się 21 lutego 1908 roku w Zawierciu, gdzie zamieszkiwał wraz z rodzicami do 1915 roku. Od tego zaś czasu aż do końca swego życia był stałym mieszkańcem Częstochowy. Uczęszczał początkowo — wobec trudnych warunków materialnych rodziców — na wieczorowe kursy gimnazjalne, a następnie uczył się w gimnazjum w Radomsku, które ukończył w 1930 r., otrzymując świadectwo dojrzałości. Po uzyskaniu matury został powołany do służby wojskowej, w ramach której ukończył w 1931 r. Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty. W tym samym roku rozpoczął na jesieni studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Dyplom magistra praw otrzymał w 1935 roku. Od stycznia 1936 r. odbywał aplikację sądową w Okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie, pracując jednocześnie w Ministerstwie Sprawiedliwości (Rejestr Skazanych). Po ukończeniu aplikacji złożył w 1939 r. egzamin sędziowski.

Powołany do służby wojskowej w sierpniu 1939 roku jako oficer Armii Polskiej wziął udział w kampanii wrześniowej. Walczył też w obronie Warszawy. Na wniosek Dowództwa Obrony Warszawy został odznaczony Krzyżem Walecznych. Po kapitulacji Warszawy dostał się do niewoli niemieckiej. Był jeńcem wojennym Oflagu XI A, a następnie — od 1940 roku — Oflagu II C w Woldenbergu. W styczniu 1945 r., w ramach ewakuacji obozu na zachodnie tereny Niemiec, przebył pieszo wraz z innymi jeńcami ok. 700 km do obozu w okolicach Bremen. Pozostał w tym obozie aż do jego oswobodzenia w kwietniu 1945 r.

W sierpniu 1945 r. wraca kol. Domagała do kraju i już 20 września 1945 r. wstępuje do służby w resorcie sprawiedliwości, otrzymując nominację na stanowisko asesora sądowego Sądu Okręgowego w Łodzi, a 28 czerwca 1946 r. — sędziego Sądu Grodzkiego w Brzezinach Łódzkich. Przeniesiony w kwietniu 1947 r. do Częstochowy, pracuje najpierw jako sędzia w Sądzie Grodzkim, potem jako wiceprokurator Sądu Okręgowego w Częstochowie, a od września 1950 r. jako podproku-